

TA'LIMIY SOHANI RAQAMLASHTIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR

Yuldosheva Soxiba Klichyevna

Qashqadaryo viloyati G'uzor tumani DMTT-8 direktori

Annatsiya: ushbu maqolada ta'lim sohani zamonaviy yondashuvlar asosida raqamlashtirish va ish unmdorligini oshirish haqida qisqacha ma'lumot berilgan.

Аннотация: в данной статье представлена краткая информация о цифровизации сферы образования на основе современных подходов и повышения производительности труда.

Abstract: this article provides brief information about digitalization of the education sector based on modern approaches and increasing work productivity.

Kalit so'zlar: raqamlashtirish, ta'lim sohasi, yondashuvlar, boshqaruv, ish unmdorligi, raqamli texnologiya, takomillashtirish, zamonaviy ta'lim.

Ключевые слова: цифровизация, образование, подходы, управление, производительность, цифровые технологии, совершенствование, современное образование.

Key words: digitization, education, approaches, management, productivity, digital technology, improvement, modern education.

Zamonaviy ta'lim tizmi bugungi kunda o'zgarayotgan va rivojlanayotgan bir pallada mazkur tizimda an'anaviy o'qitish usullari o'rniga texnologiyalardan keng foydalaniladi. Kompyuterlar, internet, interaktiv darsliklar, onlayn ta'lim resurslari va boshqalar pedagog va tarbiyalanuvchilarning o'rgatishda muhim ahamiyatga ega. Bu usul pedaglarimizning izlanuvchanlik darajasini oshiradi va ta'limning yanada samarali bo'lishiga imkon beradi. Hozirgi kunda mamlakatimizda ta'lim tizimini yangilash va takomillashtirishga qaratilgan izchil islohotlar olib borilayotgan ekan, bunday islohotlar zamirida rivojlanayotgan ta'limning oldiga ham muhim vazifalarni yuklash taabiiy albatda. Bungi kunda mamlakatimizda barkamol avlodni shakllantirish, yoshlarni ma'naviy-axloqiy va jismonan sog'lom etib tarbiyalash, ularni olib borilayotgan islohotlarning faol ishtirokchasi aylantirishga qaratilgan chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda, jumladan, maktabgacha ta'limning zamonaviy tizimi tashkil etilmoqda. Hozirgi zamon odamlari yashayotgan ijtimoiy muhitda asosan ikki yo'nalishdagi ilmiy-falsaviy va dinamistik dunyoqarash ilmiy-falsafiy yo'nalishda bo'lishi, diniy dunyoqarash esa Respublikada dunyoviy davlat qurish manfaatlarini doirasida rivojlanishi kerak.

Har bir iqtidor va qobiliyatni yuzaga chiqarish o'quvchilarning intilishiga munosib yo'l ko'rsatishda maktabning ahamiyati benihoya katta. So'nggi yillarda

maktablarning moddiy texnika bazasini rivojlantirish, o'qituvchilar metodikasini yanada rivojlantirish borasida juda ko'p ishlar amalga oshirildi va hozir ham bir qator ishlar amalga oshirilmoqda. Jahondagi ko'plab rivojlangan davlatlarning tarixiga qaraydigan bolsak, butun jamiyat hayotini o'zgartirishga qaratilgan harakatlar avvalo, ta'lim tizimidan maktabgacha ta'lim, maktab tarbiya masalasida boshlanganini ko'ramiz, chunki maktabgacha ta'limni yanada o'zgartirmasdan turib insonni jamiyatni o'zgartirib bo'lmaydi.

Ta'lim va tarbiyaning asosi, poydevori bu maktabgacha ta'lim hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev prezidentlik faoliyatining dastlabki kunlaridan boshlab yurtimizda zamonaviy, ilmiy, malakali kadrlar tayorlash yoshlarni yuksak ma'naviyat egalari sifatida tarbiyalash masalalariga alohida e'tibor qaratgan edilar. Mana shunday davlatni yuksak davlatlar qatoriga chiqarish uchun harakat qilayotgan bir paytda, davlatni orqaga tortib turadigan g'araz niyatli faqat o'z manfaatlarini o'ylaydigan, davrimda mazza qilib yashab qolay qobilida ish ko'radigan insonlar o'ramizda afsuski yo'q emas. Mamlakatimiz o'z oldiga qo'ygan strategik maqsadlarga erishishda salohiyatli rahbar kadrlar tayyorlash asalasi birini o'rnida turadi. Bugungi kunda boshqaruvda yosh kadrlarning yetakchilik salohiyatini yuksaltirish va bir vaqtning o'zida xalqimizga xos axloqiy qadriyatlarni o'rgatish boshqaruvning ta'lim tizimi oldiga qo'ygan zamon talabidir.

Boshqaruv tizimi – bu jamoa hayoti obrazi, uning psixologik iqlimi sifatida integrativ xarakterga ega bo'luvchi va boshqaruvning asosiy tarkibiy qismlari (sub'ektlar, maqsad, mazmun va faoliyat usullari, munosabat)ning o'zaro harakati sharoitida qator vazifalarni bajaruvchi yaxlit ijtimoiy mexanizm hisoblanadi. Davlatimiz amalga oshirayotgan islohotlarning ayni vaqtda davlatimizdagi rahbar xodimlarga qo'yilayotgan talablar va ularni mazmun mohiyatiga alohida e'tibor berib kelayapti. Boshqaruvda yosh kadrlarning faoliyati davomida ular milliy umuminsoniy va axloqiy qadriyatlarga, insonlarning erkinligi va huquqlarini himoya qilishga alohida e'tibor qaratishlari shart. Bu esa ularning baxtli bo'lishi hayotda o'z o'rniga ega ekanligini his qilib yashashiga yordam beradi.

Ta'lim tizimining hozirgi holati noan'anaviy ta'lim texnologiyalarining roli ortib borayotgani bilan tavsiflanadi. Ta'lim oluvchi tomonidan ularning yordami bilan bilimlarni o'zlashtirish an'anaviy texnologiyalarga qaraganda ancha tezdir. Ushbu texnologiyalar bilimlarni rivojlantirish, egallash va tarqatish xarakterini o'zgartiradi, o'rganilayotgan fanlarning mazmunini chuqurlashtirish va kengaytirish, uni tezda yangilash, samaraliroq o'qitish usullarini qo'llash, shuningdek, har bir kishi uchun ta'lim olish imkoniyatini sezilarli darajada kengaytirish imkonini beradi. **Raqamli texnologiyani o'zi nima degan savolga quyidagicha javob beramiz:** bu – ta'lim berishda bir zamonaviy shakli bo'lib, unda masofaviy ta'lim va boshqarishning asosiy faktori sifatida raqamli ko'rinishdagi katta ma'lumotlar majmui va ularni qayta ishlash

jarayoni xizmat qiladi. Olingan natijalarni amaliyotda ishlatish ta'limni raqamlashtirish orqali yuritish shakllariga nisbatan ancha katta samaradorlikka erishishga imkon beradi.

Ta'lim sohasini raqamlashtirish quyidagi afzalliklari o'z ichiga oladi:

- masofaviy ta'limni qo'llash orqali ta'lim olishning keng imkoniyatlarini ochish;
- rahbarlar bir qator vazifalarni bajarishni avtomatlashtirish yoki soddalashtirishga yordam berish;
- kerakli ma'lumotlarga istalgan joydan kirishni ta'minlaydi va manbalar bilan ishlashda muhim ko'nikmalarni rivojlantiradi.

Ilm-fanni jadal rivojlantirish jarayonida ko'plab korporatsiyalar yangi texnologiyalardan foydalangan holda ishlab chiqarishning barcha darajalarida ishlashga tayyor bo'lgan xodimlarni talab qiladi va maxsus ko'nikmalarga ega bo'lmagan xodimlarga bo'lgan ehtiyoj ortda qolmoqda. Albatta, bu muammolarni hal qilish uchun ta'lim jarayonini modernizatsiya qilish zarur. Hozirgi kunda bbit.uz "Bollalar bog'chasi tizimi" dasturi orqali barcha tarbiyalanuvchilar bilan ishlash qulaylik yaratib kelmoqda bu esa o'z navbatida ishdagi samaradorlikni oshirib boradi. Ta'lim texnologiyalari ilovalari davomatni kuzatish va ishlash monitoringi kabi kundalik operatsiyalarni avtomatlashtirish yoki qisman avtomatlashtirish orqali ko'p vaqt va energiyani tejash imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar talabalarga texnologiyadan mas'uliyatli va strategik foydalanishni o'rgatadi va bu ularga qaror qabul qilishda va o'z-o'zini intizomni rivojlantirishda yordam beradi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki ta'lim sohasini raqamlashtirish turli sohalarga nafaqat ta'lim tizimiga joriy etilishi mamlakat ta'lim tizimini modernizatsiya qilishda katta rol o'ynaydi. Zamonaviy ta'limni tashkil etish va ta'lim samaradorligini ortishiga xizmat qiladi. Shu bilan birgalikda barcha rahbar xodimlarning kundalik faoliyatida ish unmdorligining oshishiga kata turdki bo'ladi. Bizning hayotimizning har bir sohasi, boshqalar bilan aloqamiz, ish faoliyatimiz va o'qish jarayonimiz dastlabki raqamli texnologiyalardan foydalanishga muhtoj.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni.
2. Tillayev A.I. Axborot texnologiyalari kurslari bo'yicha elektron darsliklar yaratish va ularni ta'limda qo'llash //Amaliy matematika va informatsion texnologiyalarning dolzarb muammolari –Al-xorazmiy xalqaro ilmiy anjuman.
3. Murodov Sh.N. Ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish – davr talabi.Pedagogs jurnali / <https://www.pedagoglar.uz/index.php/ped/article/view/871>
4. M.M.Xolmuxammedov. "Professional ta'lim tizimini zamonaviy yondashuvlar asosida modernizatsiya qilish". Uzluksiz ta'lim ilmiy-uslubiy jurnal. 2021. 6-son.